

2.1.75

עמדות ישראל, המעצמות, במו"מ
להפעלת מועבי"ט
לצורך החלטה על הפסקת האש
6.10.73 - 22.10.73

שלב א. יוזמת ארצות הברית 6.10

ב-6.10 הציעו האמריקנים לסובייטים, כי שניהם יקראו לכינוס מועבי"ט, שבו יוחלט על הפסקת הקרבות וחזרה לקווי הפסקת האש. מטרת ארצות-הברית בנוסחה זו היה ליטול היוזמה, כדי להגיע להחלטה בכיוון הרצוי, קרי הפסקת אש וחזרה לקווי ה-6.10, ובכך למנוע יוזמה שלילית של ידידי הערבים. תגובת הסובייטים לפניה האמריקאית היתה בלתי מתחייבת. גישת ישראל (6.10 ערב) - היתה שאין להסכים להפא'ש עד שלא יוחזר הסטטוס קוו אנטה.

שלב ב. מטרת ישראל-ארצות הברית להרוויח זמן 7.10-8.10

ארה"ב ידעה כי הצעתה תיכשל, אולם מטרתה היתה להרוויח זמן על ידי דיונים ממושכים במועבי"ט, דחיית כינוסה (סחבת) (בקביעת הדיון) וכו'. בכך נענתה ארה"ב לישראל שאף היא ביקשה להרוויח זמן. ישראל חששה כי הצעת ארה"ב (6.10) עלולה להתפתח לכיוון בלתי רצוי (אי קבלת הצעת ארה"ב), מה גם שישראל ראתה סיכוי שהגדירה אותו כסביר (ב-7.10 שעות הבוקר), כי תוכל לעקור תוך שלושה ימים את המצרים והסורים ממאחזיהם בשטחנו, על כן אין לכנס המועצה לפני מימוש הסיכוי.

שלב ג. הצעה סובייטית וגיבוש הסצנריו 9.10 - 10.10

הסובייטים הציעו לאמריקאים לשקול הצעת החלטה משותפת, שתקרא להפסקת אש. ניקסון נוטה להסכים להצעה ודובר על כינוס המועצה ב-11.10. קיסנינג'ר פעל לדחיית מתן תשובה לסובייטים. יתר על כן, הצליח לשכנע את ניקסון שלא ייתכן להגיש הצעה משותפת. עלתה הצעה שניה אצל ניקסון לפיה שתי המעצמות יסכימו ביניהם להימנע מהצעת החלטה ולבקש אחת מחברות מועבי"ט להגישה (בריטניה).
עמדת ישראל ביומיים אלה - דרישה להפסקת-אש וחזרה בשתי החזיתות לקווי ה-6.10.
יצויין כי ב-10.10 החלה התקדמותנו בחזית הסורית.

שלב ד. הסצנריו 11.10 - 12.10

קיסנינג'ר הציע הסצנריו לפיו הבריטים יציעו הפסקת-אש (בלי תוספות) ושתי המעצמות, תוך הבנה ביניהן יימנעו בהצבעה. לוח הזמנים שעיבד קיסנינג'ר היה כי המועצה תתכנס ב-13.10 בערב.

ישראל דרשה בשיחותיה עם קיסנינג'ר חזרה לקווי ה-5.10 בשתי החזיתות. בשעות הערב לחצו הסובייטים להביא להחלטה על הפסקת אש ו- stand still בשתי החזיתות. ישראל הסכימה לסצנריו וכן לוח הזמנים - כינוס מועבי'ט ב-13.10 בערב. ב-12.10 בלילה אף הודיעה לארה"ב כי אינה מתנגדת לכינוס המועצה ב-13.10 בבוקר, באשר אין לצפות לשינויים בחזית.

שלב ה. כשלוך הסצנריו 13.10-16.10

הבריטים היו צריכים להגיש הצעת החלטה בדבר הפסקת אש ו- stand still אולם הם פנו לסאדאת ושאלו לדעתו. סאדאת דחה רעיון הפסקת האש בלי חזרה לגבולות 67.

הסובייטים הודיעו לאמריקנים כי לא יוכלו לשמור על הסצנריו ולהימנע על הצעת ההחלטה, מכיוון שמצרים דחתה ההצעה. עמדת ארה"ב - ארה"ב אינה נלהבת להגיש הצעה משלה, כן הובהר לנו כי יטילו ווטו על הצעות (אם תוגשנה), הקוראות לחזרה לגבולות 67, חזרה לקווי הפסקת האש בצפון והקפאה בדרום. עמדת ישראל (מה-10א14) רוצה שארה"ב תגיש הצעת החלטה בענין הפסקת האש (החלה הרכבת האוירית).

שלב ו. בריה"מ-הפא"ש in place בשתי החזיתות

תוך קשר ל-242 17.10 - 18.10

הסובייטים פנו לארה"ב בהצעה להפסקת אש in place בשתי החזיתות כשהיא קשורה ל-242. (יש לזכור נסיעת קוסיגין ב-16.10 לקהיר וחצייתנו לגדמ'ע בליל 15.10-16.10). האמריקאים ביוזמתם לא הגיבו ואף לא האיצו בנו להשיב. האמריקאים הבטיחו לנו כי לא יקבלו שום הצעה שתתייחס לגבולות 67. עם זאת, הבהירו לנו, כי לא יוכלו להצעה הקשורה ב-242. ישראל הזהירה ארה"ב מהתפתחות בלתי רצויה, קרי התייחסות לקווי 67. בנוסף על כך ביקשנו לא להאיץ במהלך המדיני.

קיסנינג'ר הבהיר לסובייטים, כי כל הצעת החלטה, שיגישו לאמריקנים תעבור עיון של לפחות 48 שעות. ב-18.10 הציעו הסובייטים לקשור הפסקת אש בגבולות 67, אך האמריקאים סרבו והציעו הקשר ל-242. נוסף על כך הובהר לרוסים (ב18.10)

כי בכל הצעה שתוגש יטופל רק ב-19.10. מטרת האמריקאים כמטרתנו, היה להרוויח זמן.

שלב ז. ההצעה הסובייטית

ב-18.10 בשעות הלילה העבירו הסובייטים את הצעתם. (ר' נספח). האמריקאים הודיעו, כי לא יוכלו לקבל את הסעיף השני בהצעה, כאשר הקו שאליו תיסוג ישראל צריך להיות מוסכם כתוצאה ממו"מ בין הצדדים.

שלב ח. שיחות בושינגטון על ההצעה הסובייטית ונסיעת קיסינג'ר למוסקבה 19.10-21.10

מטרת האמריקאים היה להרוויח זמן. קיסינג'ר מסר לנו על נסיעתו למוסקבה. בתגובתו להצעת הרוסים אמר לנו, כי ידון עמם על מו"מ בינינו לערבים, בחסות מתאימה, כנראה, שתי המעצמות. נוסף לכך הדגיש, כי אינו יכול שלא להסכים לקשר ל-242, באשר אלה הנחיות ניקסון.

ב-19.10 בשעות הערב מסרה ישראל על הסכמתה, אם כוונת האמריקאים להגיע להצעה שתכלול הפסקת אש על בסיס הישארות הכוחות במקומותיהם, החלפת שבויים וקריאה לפתוח במו"מ לשלום.

ב-20.10 מסר קיסינג'ר לניקסון, כי הסובייטים ודאי לא יסכימו להפסקת אש בעמדות הנוכחיות, לאור המצב המשתנה בחזית.

ישראל ביקשה את קיסינג'ר לא להתחייב לשום דבר במוסקבה לפני שתוכל לעיין בהצעת החלטה ולהעיר עליה.

קיסינג'ר מסר כי בנסיעתו למוסקבה מעמיד לרשותנו 48 שעות בהניחו כי עד 21.10 בערב לא יישאר זכר לצבא המצרי. כן הבטיח להעביר לנו כל הצעה שתתקבל לפני סיכומה.

ב-21.10 בשעות הצהריים (שעון וושינגטון) הועברה לנו ההצעה ממוסקבה.